

o. prof. dr hab. Jarosław Kupczak OP
Kierownik Katedry Antropologii Teologicznej
Wydział Teologiczny
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Temat pojednania wydaje się wyjątkowo aktualnym tematem w sytuacji, kiedy ludzkość na nowo wydaje się nieodwołanie podzielona, a starodawne i nowe konflikty znów prowadzą do rozlewu krwi. [...] Doktor Gawkowska zauważa, że w świecie, w którym dzieje się tyle zła, możemy mimo wszystko zauważyć obecność fenomenu (cudu) pojednania.

[...] Autorka zwraca uwagę na fakt, że nowożytnie teorie socjologiczne jakby nie uwzględniały intelektualnej możliwości zaistnienia pojednania z racji preferowania konfliktowych i indywidualistycznych teorii społeczeństwa, w których z natury nie istnieje żadna „głęboka” jedność między ludźmi, a każda próba stworzenia takiej jedności jest ideologiczną i symboliczną przemocą oraz próbą powrotu do przed-nowożytności.

[...] Wzajemne przenikanie się refleksji socjologicznych i teologicznych stanowi jeden z najciekawszych wymiarów recenzowanej pracy. Autorka dba z godną pochwałą starannością o zachowanie ścisłości metody; czytelnik wie, czy znajduje się wewnątrz analiz socjologicznych czy teologicznych. Równocześnie jednak, przekonanie o głębokiej jedności opisywanej rzeczywistości sprawia, że socjologiczne „odpytywanie” teologii znakomicie uzupełniane jest przez teologiczne „odpytywanie” socjologii.

[...] Doktor Gawkowska uważa, że na drodze socjologicznego poszukiwania definicji społeczeństwa i więzi społecznych [...] uważnie należy przyjrzeć się małżeństwu, związkowi mężczyzny i kobiety. W miłości erotycznej autorka odnajduje zasadę ekstazy, dzięki której każda z dwóch osób tworzących małżeństwo wychodzi z siebie, aby stanowić jedno z drugim. Taka ekstatyczność miłości erotycznej jest, zdaniem autorki, podstawowym punktem odniesienia i paradygmatycznym wzorem dla każdej innej ekstazy i miłości między ludźmi. Co ważne, ta ekstatyczność miłości erotycznej zakorzeniona jest w samej cielesnej strukturze mężczyzny i kobiety, w znanej wszystkim dynamice pożądania, pragnienia, przyjemności i dążenia do zjednoczenia. Jeśli miłość musi być wolną aktywnością osoby, to *eros* ukazuje zakorzenienie tej miłości w naturalnej dynamice ludzkiego ciała, w jego naturalnych znaczeniach. Dlatego też, zdaniem doktor Gawkowskiej, miłosne po-jednanie między płciami, między mężczyzną i kobietą, musi być zakorzenione w znacznie bardziej fundamentalnym pojednaniu: ludzkiego ciała i ducha oraz wolności i natury.

[...] Nie wątpię, że co najmniej w kilku obecnych w tej pracy dziedzinach badawczych książka dr Gawkowskiej stanie się podstawowym źródłem odniesień i każda nowa, rzetelna pozycja będzie musiała odnieść się do badań autorki.